

ARAZİ KULLANIM PLANLAMASI

Prof. Dr. Günay Erpul
Taşınmaz Geliştirme ABD

BÖLÜM 1

TABIATI ve KAPSAM

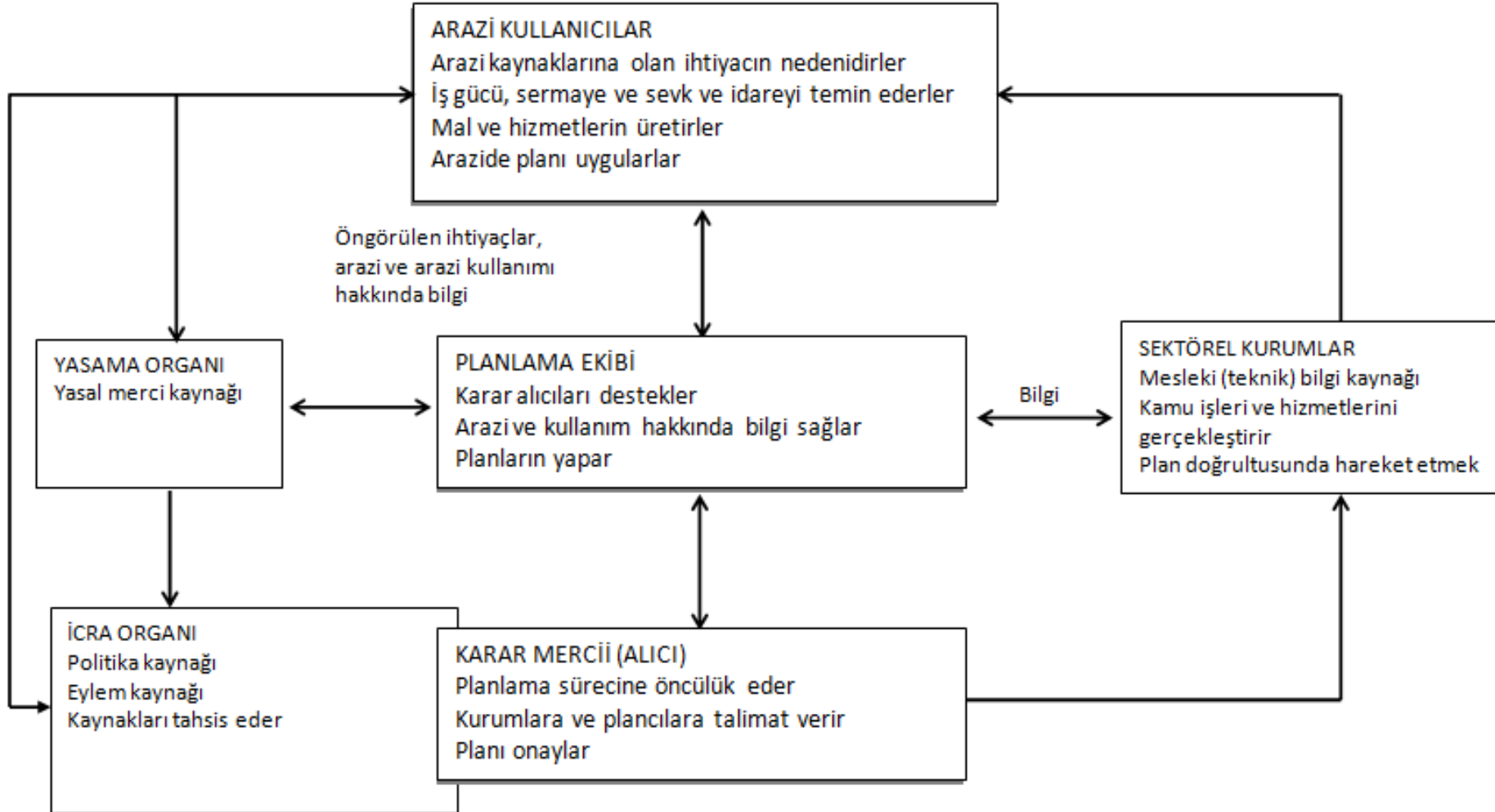

Planlamada görev alan şahışlar

Arazi kullanım planlaması, ortak hedefler doğrultusunda, çok farklı mesleklerden insanların bir araya getirilmesini gerektirir (şekil 2):

Planlamada görev alan şahışlar

Şekil 2. Planlamada yer alan şahışlar

Arazi kullanıcıları

Bu şahıslar, planlamanın yürütüleceği alanda yaşayan ve geçimlerini tamamıyla veya kısmen araziden karşılayan insanlardır. Bunlar çiftçiler, hayvancılıkla uğraşanlar ve orman köylüleri gibi araziye doğrudan kullananlar ile et (hayvansal ürün) imalatçıları, hızar haneler ve mobilya fabrikaları gibi ürünleri işleyenlerden oluşur.

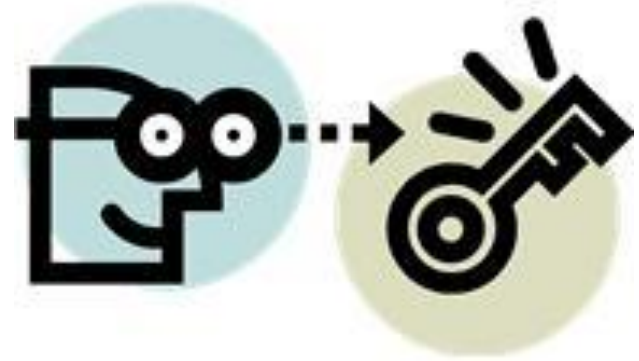
Arazi kullanıcıları

Arazi ile ilgili herkesin planlama sürecine katılması çok önemlidir. Nihayetinde planı uygulamaya koyacak olan kendileridir ve bu yüzden planlama sürecinin hem muhtemel faydalarına hem de tarafsızlığına inanmalıdırlar.

Arazi kullanıcıları

Ekseriyetle, yerel halkın kendi yaşamsal çevreleri ile uğraşmaktaki deneyimi ve kararlılığı, çok önemli olmasına karşın, ihmal edilen bir konudur. Yerel halk, kendilerinin katkı verdiği planların sunduğu imkânları, kendilerine dayatılanlardan çok daha kolaylıkla idrak edeceklerdir. Her hangi bir plan, yerel önderlerin desteği olmaksızın muhtemelen başarılı olmayacaktır.

Arazi kullanıcıları

Planlamada etkin halk katılımının sağlanması zor bir iştir. Katılımı güvence altına almak için, planlamacılar, halk görüşmeleri, yayın ve gazete haberleri, teknik çalıştaylar ve yayım hizmetleri icra ederek, gerekli zaman ve kaynakları harcamak ile yükümlüdürler. Yaratıcılık (yaratma gücü), halka ve araziye gösterilen samimi ilgi ve planı uygulama isteği daha başarılı olma gayretlerini ifade eder.

Karar alıcılar

Karar alıcılar, planı yürürlüğe koymakla yükümlü olanlardır. Ulusal ve bölgesel ölçeklerde, genellikle devlet bakanlarıdır; yerel düzeyde, belediye meclisi veya diğer yetkililerdir.

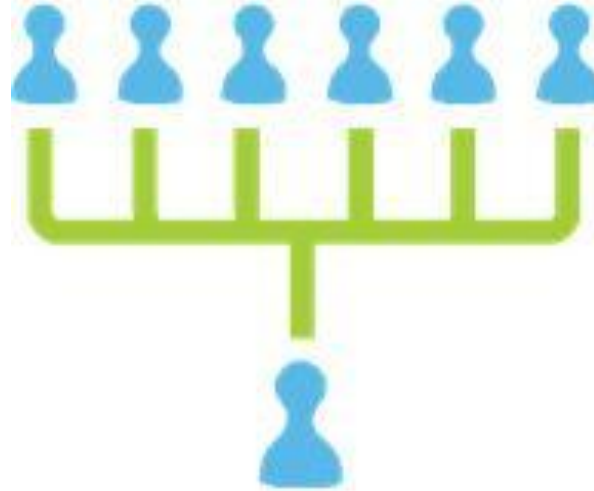
Karar alıcılar

Planlama ekibi, bilgi ve uzman tavsiyelerini temin eder. Planların uygulanıp uygulanmayacağına karar verirken de, ve eğer uygulanacaksa, sunulan seçeneklerden hangisinin seçileceğine karar verme esnasında, karar mercii, temel meseleler ve hedefler hususunda planlama ekibine talimat verir. Planlama ekibinin lideri, günlük planlama faaliyetlerinden sorumlu olmasına karşın, karar mercii belirli aralıklarla müdahil olmalıdır.

Karar alıcılar

Karar alıcılar, kararların açığa vurulmasındaki hüsnyetleri (istekleri) ve halka ulaşmaktaki tarzları vasıtasıyla, halk katılımının özendirilmesinde de önemli bir göreve sahiptir.

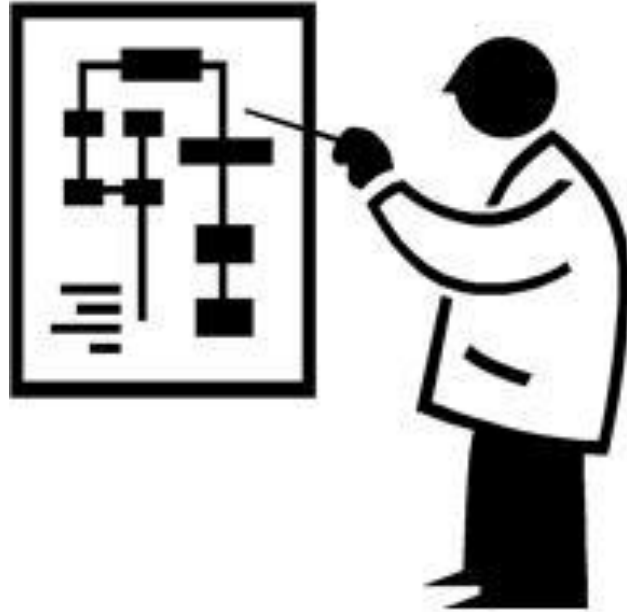
Planlama ekibi

Arazi kullanım planlamasının temel özelliği, arazi ve arazi kullanımını bir bütün olarak düşünmektir. Bu disiplinler (doğal kaynak, mühendislik, tarımsal ve sosyal bilimler) arasındaki sınırların aşılmasını gerektirir.

Planlama ekibi

Bu yüzden ekip çalışması esastır. İdeal olarak bir ekibin, çok sayıda özel uzmana ihtiyacı vardır; örneğin bir toprak etüdçüsü, bir arazi değerlendirme uzmanı, bir tarım uzmanı, bir orman uzmanı, bir otlak (mera) ve hayvancılık uzmanı, bir mühendis, bir iktisatçı ve bir sosyolog (toplumbilimci).

Planlama ekibi

Böyle kapsamlı bir uzmanlar ekibi sadece ulusal ölçekte elverişli olabilir. Yerel ölçüğe özgü bir planlama ekibi, daha çok bir arazi kullanım uzmanı ve bir veya iki yardımcı elemandan oluşur. Her biri çok sayıda görev ile uğraşmak zorundadırlar ve neticede uzman tavsiyelerine ihtiyaç duyarlar. Devlet kurumları ve üniversiteler destek almak için yararlı yerlerdir.

Uygulama

Bu ders kapsamında kullanılan kılavuz bilgiler, her hangi bir çevre veya bölgeye uygulanabilecek şekilde, genel olarak hazırlanmıştır. Yalnızca fiziksel çevrelerinin değil, aynı zamanda arazi mülkiyeti gibi yerel sosyal koşullarının farklılığı yüzünden, arazi kullanım sorunlarının bir çoğu, uygulama alanlarına özgü olarak değişiklik gösterir.

